

2023'nin ilk yarısında Gürcistan ekonomisi

Tahmini reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyüme oranı Mart 2023 için bir önceki yıla göre %7,7 ve 2023 1. Yarıyıl ortalama reel GSYİH büyümesi %7,6 olarak gerçekleşti.

- Haziran 2023'te İnşaat, Ticaret, Finans ve sigorta faaliyetleri bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak büyürken, Ulaştırma ve depolama ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme faaliyetleri daralmıştır. Mükellef cirosu Haziran'da yıllık bazda %6,1 artmıştır. Bu gösterge, ekonominin büyüme eğiliminde ilerlemeye devam ettiğini gösteren hızlı ekonomik büyüme tahminlerinde kullanılmaktadır.

Enflasyon bir önceki çeyreğe kıyasla yıllık bazda düşerek hedef seviyenin altına gerilemiştir:

- Tüketici Fiyat Endeksi bir önceki aya göre %0,7 oranında azalırken, yıllık enflasyon oranı Haziran 2023'te %0,6'ya gerileyerek Merkez Bankası'nın %3,0 olan hedefinin altında kaldı. 2023 yılının ilk yarısında arz yönlü bozulmaların azalması ve GEL'in değer kazanmasıyla uluslararası piyasalardan düşen fiyatların aktarımı enflasyonun yavaşlamasına neden olan temel unsurlar olurken;
- Yıllık çekirdek enflasyon* %4,1 olarak gerçekleşirken, bütün hariç yıllık çekirdek enflasyon** %4,0 ile manşet enflasyondan daha yüksek bir seviyede gerçekleşmiştir;
- Yıllık enflasyonun dağılımında:
 - ✓ Alkollü içecekler ve bütün grubu yıllık enflasyona en fazla katkı yapan gruplardan biri olmuştur. Fiyatlar %7,4 artarak 0,50 puan yükselmiştir;
 - ✓ Konut, kamu hizmetleri ve diğer akaryakıt fiyatları %4,5 artarak enflasyonu 0,46 puan yukarı çekmiştir;
 - ✓ Nakliye fiyatları %11,6 oranında azalarak yıllık enflasyona -1,45 puan katkı sağladı. Grup içinde fiyatlar şu alt gruplarda gerilemiştir: kişisel ulaşım araçlarının işletilmesi (yüzde -18,4 puan), araç alımı (yüzde -2,0 puan). Aynı zamanda, ulaştırma hizmetleri fiyatları da artmıştır (yüzde 5,9 puan);
- Bu süreçte, yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) Haziran 2022'e göre %0,5 azalmıştır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme için Yİ-ÜFE 2022'nin aynı ayına kıyasla %3,4 düşerek genel yıllık Yİ-ÜFE değişimine -0,56 b.p. katkı sağlamıştır. Madencilik ve taşocakçılığı ürünleri Y-ÜFE üzerinde artan bir etkiye sahip olmuştur;
- İçecekler için ÜFE yıllık bazda %4,7 oranında artarak toplam ÜFE'ye 0,63 b.p. katkıda bulunmuştur;
- İthalat Fiyat Endeksi (MPI) yıllık bazda %12,5 azalmıştır.

*Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, düzenlemeye tabi tarifeler ve ulaştırma (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkarılarak hesaplanmıştır.

**Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içecekler, bütün, enerji, düzenlemeye tabi tarifeler ve ulaşım (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkarılarak hesaplanmıştır.

Dış ticaret faaliyeti hem ithalat hem de ihracat kaynaklı güçlü bir büyüme yaşandı:

- 2023'ün ilk altı ayında Gürcistan'ın dış ticaret cirosu bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,1 artarak 10268.6 milyon \$'a ulaştı;
- İhracat 3052,8 milyon dolara ulaştı. (%19,3 artış), ithalat ise 7215,8 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. (%20,4 artış);
- Ticaret açığı yıl bazında %21,2 artarak 4163 milyon dolara ulaştı. Dış ticaret cirosundaki payı %40,5 olmuştur (2022 Ocak-Haziran: 40,2%);
- 2023'ün ilk yarısında AB ülkelerine yapılan ihracat 398,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. (2022 yılının ilk yarısına kıyasla %8,0↓) ve toplam ihracatın %13,0'ünü oluşturmuştur. İthalat ise 1735,7 milyon \$ (%31,8 artış) olarak gerçekleşirken, toplam ithalat içindeki payı %24,1 oldu;
- BDT ülkelerine yapılan ihracat 1923,3 milyon \$ (%89,0↑) ile toplam ihracatın %63,0'ünü oluştururken, ithalat 1718,3 milyon \$ (%5,0↑) ile toplam ithalat içindeki payı %23,8'dir;
- İhracat pazarındaki yoğunlaşma arttı: İhracatta ilk beş ticaret ortağının toplam ihracat içindeki payı %58,2 oldu. En büyük ortaklar Ermenistan (%14,4), Azerbaycan (%13,5) ve Rusya (%11,3) olmuştur;
- İthalat bazında ilk beş ticaret ortağının payı toplam ithalatın %55,1'ini oluşturmuştur. En büyük ortaklar Türkiye (%17,3), Rusya (%12,9) ve ABD (%10,7) olmuştur.

2023'nin ilk yarısında hem bireysel hem de ticari krediler artmıştır*:**

- Haziran 2023'te ticari bankaların toplam aktifleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık %14,2 artarak 69,9 milyar GEL olmuştur;
- Toplam kredi portföyü yıllık %13,5 artarak 47,3 milyar GEL'e ulaşmıştır. Tüketici kredileri yıllık bazda %24,8'lik bir büyüme yaşamış ve 8.5 milyar GEL'e ulaşmıştır.
- Kurumsal kredi portföyü yıllık bazda %11,9 artarak 21,5 milyar GEL olmuştur. Artışın ana etkenleri Ticaret ve Hizmetler (%17,6 artış), İnşaat (%17,5) ve İmalat (%6,2) sektörlerine verilen krediler olmuştur;
- Takipteki alacakların toplam krediler içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan azalarak %3,7 olarak gerçekleşmiştir.
- Finansal olmayan mudilerin (bireysel ve tüzel kişiler) mevduat portföyü kredilere göre %29,5 artarak 46,7 milyar GEL'e ulaştı. Bireysel mevduatlar için ana itici güçler vadesiz mevduatlar ve vadeli mevduatlar iken, tüzel kişiler mevduatları için ana sürücüler cari hesaplar ve vadeli mevduatlardır. Gerçek kişilerin mevduatı bir önceki yıla göre %28,8, tüzel kişilerin mevduatı ise %30,3 oranında artmıştır. Bu arada, yurt dışı mevduatı yıllık bazda %59,9 oranında artmıştır;
- Toplam mevduatın dolarizasyonu %50,9 (2022 Haziran: %55,2) olurken, bu oran gerçek kişiler için %67,2 (2022 Haziran: %70,2) ve tüzel kişiler için %32,9 (2022 Haziran: %38,4) olmuştur;

- Raporlama döneminde sektörün Aktif Kârlılık oranı (ROA) %3,7 (2022 Haziran: %3,1), Özkaynak Kârlılık oranı (ROE) ise %27,4 (2022 Haziran: %24,0) olarak gerçekleşmiştir.

***Bu bölümde, kredi ve mevduat büyümesi ile dolarizasyon oranları, kur değişimlerinin etkisi hariç tutulmuştur.

NBG, 13 Eylül 2023 tarihli son PPK toplantısında para politikası faizini 0,25 puan düşürerek %10,0'a çekmiştir:

- National Bank of Georgia (NBG), enflasyonun aşağı yönlü seyrini dikkate alarak refinansman oranını 0,25 puan düşürerek %10,00'a indirme kararı aldı;
- NBG, enflasyondaki düşüşün büyük ölçüde ithal ürünlerin fiyatlarındaki düşüşten kaynaklandığını belirterek; 2022'nin ortasından bu yana uluslararası emtia piyasalarındaki fiyatlar kademeli olarak düştü ve uluslararası nakliye maliyetleri pandemi öncesi seviyelerine indi. Bu eğilimler, değer kazanan döviz kurunun yanı sıra kademeli olarak yerel piyasaya da yansımakta ve ithal enflasyonunu düşürmektedir.
- Sıkı para politikası ve düşük enflasyon beklentileri de enflasyondaki düşüşe önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Sonuç olarak, yurt içi enflasyon da nispeten yavaş bir hızda da olsa düşmektedir ve bu düşüş eğiliminin yıl boyunca devam etmesi beklenmektedir;
- Aynı zamanda, talep tarafından kaynaklanan enflasyonist baskıların hafifletilmesine yönelik ilk işaretler de mevcuttur. Özellikle, ekonomik büyüme hızı uzun vadeli potansiyele yaklaşmıştır. Mevcut projeksiyonlara göre, diğer faktörlerin eşit olduğu varsayımıyla, enflasyonun 2023 yılının önümüzdeki aylarında %3'lük hedefin altında kalması ve orta vadede bu hedefe yakın seyretmesi beklenmektedir. Enflasyonun kısa vadede hedefin altında tutulmasının uzun vadeli enflasyon beklentilerinin normalleşmesine yardımcı olduğunu vurgulamak önemlidir;
- Bu olumlu eğilimlere rağmen, enflasyon riskleri yüksek kalmaya devam etmektedir. Mevcut jeopolitik durum emtia piyasaları üzerindeki belirsizliği artırmakta ve yurt içi ekonomik eğilimler de enflasyon baskılarında rol oynamaktadır. Toplam talebin istikrar kazanmasına rağmen, yabancı para cinsinden kredi faaliyeti hızlanmış olup, bu durum gelecekteki enflasyon baskılarına katkıda bulunabilir;
- NBG, bu belirsiz koşullar altında, NBG'nin para politikası faizini yalnızca ılımlı bir hızda düşürmeye devam etmesinin beklendiğini vurgulamıştır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

